

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമപാർശ്വമാഗദ്യ
ലക്ഷ്മണവിഭീഷണപ്രഭൃതിഭിരിന്ദ്രജിദ്യധവൃത്താന്തസ്യ ശ്രാവണം
സന്തുഷ്ടേന ശ്രീരാമേണ ലക്ഷ്മണം പരിഷ്യാജ്യ തസ്യ പ്രശംസനം
സുഷേണേന ലക്ഷ്മണാദീനാം ചികിത്സനം ച

രുധിരക്ലിന്നഗാത്രസ്തു
ലക്ഷ്മണഃ ശുഭലക്ഷണഃ |
ബഭൂവ ഹൃഷ്ടസ്തം ഹത്യാ
ശത്രുജേതാരമാഹവേ || 6.91.1 ||

തതഃ സ ജാംബവന്തം ച
ഹനുമന്തം ച വീര്യവാൻ |
സന്നിപത്യ മഹാതേജാ -
സ്താംശ്ച സർവാൻ വനൗകസഃ || 6.91.2 ||

ആജഗാമ തതഃ ശീഘ്രം
യത്ര സുഗ്രീവരാഘവൗ |
വിഭീഷണമവഷ്ടദ്യ
ഹനുമന്തം ച ലക്ഷ്മണഃ || 6.91.3 ||

തതോ രാമമഭിക്രമ്യ
സൗമിത്രിരഭിവാദ്യ ച |

തസ്ഥൗ ഭ്രാത്യസമീപസ്ഥഃ
ശക്രസ്യേന്ദ്രാനുജോ യഥാ ||6.91.4 ||

നിഷ്കന്നിവാ ചാഗത്യ
രാഘവായ മഹാത്മനേ |
ആചചക്ഷേ തദാ വീരോ
ഘോരമിന്ദ്രജിതോ വധം ||6.91.5 ||

രാവണേസ്തു ശിരശ്ചരിനം
ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ |
ന്യവേദയത രാമായ
തദാ ഹൃഷ്ടോ വിഭീഷണം ||6.91.6 ||

ശ്രുത്യൈവ തു മഹാവീര്യോ
ലക്ഷ്മണേനേന്ദ്രജിദ്വധം |
പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ
വാക്യം ചേദമുവാച ഹ ||6.91.7 ||

സാധു ലക്ഷ്മണ തുഷ്ടോസ്ത്രി
കർമ ചാസുകരം കൃതം |
രാവണേർഹി വിനാശേന
ജിതമിത്യുപധാരയ ||6.91.8 ||

സ തം ശിരസ്യുപാപ്രായ
ലക്ഷ്മണം കീർതിവർധനം |
ലജ്ജമാനം ബലാത് സ്നേഹാ -
ദങ്കമാരോപ്യ വീര്യവാൻ ||6.91.9 ||

ഉപവേശ്യ തമുത്സംഗേ
പരിഷ്വജ്യാവപീഡിതം |

ഭ്രാതരം ലക്ഷ്മണം സ്തിഗ്ധം
പുനഃ പുനരുദൈക്ഷത ||6.91.10 ||

ശൽയസമ്പീഡിതം ശസ്ത്രം
നിഃശ്വസന്തം തു ലക്ഷ്മണം |
രാമസ്തു ദുഃഖസന്തപ്തം
തം തു നിഃശ്വാസപീഡിതം ||6.91.11 ||

മൂർധ്നി ചൈനമുപാഘ്രായ
ഭൂയഃ സംസ്തുശ്യ ച ത്വരൻ |
ഉവാച ലക്ഷ്മണം വാക്യ -
മാശ്വാസ്യ പുരുഷർഷഭഃ ||6.91.12 ||

കൃതം പരമകൽയാണം
കർമ ദുഷ്കരകർമണാ |
അദ്യ മന്യേ ഹതേ പുത്രേ
രാവണം നിഹതം യുധി ||6.91.13 ||

അദ്യാഹം വിജയീ ശത്രൗ
ഹതേ തസ്മിൻ ദുരാത്മനി |
രാവണസ്യ നൃശംസസ്യ
ദിഷ്ട്യാ വീര ത്വയാ രണേ ||6.91.14 ||

ഛിന്നോ ഹി ദക്ഷിണോ ബാഹുഃ
സ ഹി തസ്യ വ്യപാശ്രയഃ |
വിഭീഷണഹനുമദ്ഭ്യാം
കൃതം കർമ മഹദ് രണേ ||6.91.15 ||

അഹോരാത്രൈസ്ത്രിഭിർവീരഃ
കഥഞ്ചിദ് വിനിപാതിതഃ |

നിരമിത്രഃ കൃതോസ്സൃദ്യ
നിർയാസ്യതി ഹി രാവണം ||6.91.16 ||

ബലവ്യൂഹേന മഹതാ
നിർയാസ്യതി ഹി രാവണം |
ബലവ്യൂഹേന മഹതാ
ശ്രുത്യാ പുത്രം നിപാതിതം ||6.91.17 ||

തം പുത്രവധസന്തപ്തം
നിർയാന്തം രാക്ഷസാധിപം |
ബലേനാവൃത്യ മഹതാ
നിഹനിഷ്യാമി ദുർജയം ||6.91.18 ||

ത്വയാ ലക്ഷ്മണ നാഥേന
സീതാ ച പൃഥിവീ ച മേ |
ന ദുഷ്ടാപാ ഹതേ തസ്മി -
സ്ശക്രജേതരി ചാഹവേ ||6.91.19 ||

സ തം ഭ്രാതരമാശ്വാസ്യ
പരിഷ്വജ്യ ച രാഘവഃ |
രാമഃ സുഷേണം മുദിതഃ
സമാഭാഷ്യേദമബ്രവീത് ||6.91.20 ||

വിശൽയോഽയം മഹാപ്രാജ്ഞ
സൗമിത്രിർമിത്രവത്സലഃ |
യഥാ ഭവതി സുസ്വസ്ഥ -
സ്ഥമാ ത്വം സമുപാചര ||6.91.21 ||

വിശൽയഃ ക്രിയതാം ക്ഷിപ്രം
സൗമിത്രിഃ സവിഭീഷണം |

ഋക്ഷവാനരസൈന്യാനാം
ശൂരാണാം ദ്രുമയോധിനാം || 6.91.22 ||

യേ ചാപ്യന്യേത്ര യുധ്യന്തി
സശൽയാ വ്രണിനസ്തഥാ |
ത്യേപി സർവേ പ്രയത്നേന
ക്രിയന്തേ സുഖിനസ്ത്വയാ || 6.91.23 ||

ഏവമുക്തഃ സ രാമേണ
മഹാത്മാ ഹരിയുമപഃ |
ലക്ഷ്മണായ ദദൗ നസ്തുഃ
സുഷേണഃ പരമൗഷധം || 6.91.24 ||

സ തസ്യ ഗന്ധമാഘ്രായ
വിശൽയഃ സമപദ്യത |
തദാ നിർവേദനശ്ചൈവ
സംരൂഢവ്രണ ഏവ ച || 6.91.25 ||

വിഭീഷണമുഖാനാം ച
സുഹൃദാം രാഘവാജ്ഞയാ |
സർവവാനരമുഖ്യാനാം
ചികിത്സാമകരോത് തദാ || 6.91.26 ||

തതഃ പ്രകൃതിമാപനോ
ഹൃതശൽയോ ഗതക്ലമഃ |
സൗമിത്രിർമുമുദേ തത്ര
ക്ഷണേന വിഗതജ്വരഃ || 6.91.27 ||

തദൈവ രാമഃ പ്ലവഗാധിപസ്തഥാ
വിഭീഷണശ്ചർക്ഷപതിശ്ച വീര്യവാൻ |

അവേക്ഷ്യ സൗമിത്രിമരോഗമുത്ഥിതം

മുദാ സസൈന്യാഃ സുചിരം ജഹർഷിരേ || 6.91.28 ||

അപുജയത് കർമ സ ലക്ഷണസ്യ

സുദുഷ്കരം ദാശരഥിർമഹാത്മാ |

ഹൃഷ്ടാ ബഭൂവുർയുധി യുഥപേന്ദ്രാ

നിപാതിതം ശക്രജിതം നിശദ്യ || 6.91.29 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
യുദ്ധകാണ്ഡേ ഏകനവതിതമഃ സർഗഃ ||